

ملا نصر الدین

№ 22 Kijmati 15 kopiq **MOLLA-NƏSRƏDDIN** ۱۵ قېك ۲۲ مېس ۱۹۲۸

ياپونىالىلار چينده «ئوز منافعلرينى» مدافعه ايديرلر



5/11



نه ایچون.

آغلایر - بللی در آرتیق - باشی آغلار - ایچون
آغلایر بی، بو قایلین باشلی اولاغلار - ایچون!

آغلایر باشلاری آغلار هله بیر مقصدی وار
پیشرو، در یهده کیمه بیجه مین شهیدی وار
آزادی، سنه لیکمی - مقصدنک مدهدی وار
آغلایر اولاری قلدی ایله ساغلار - ایچون!

شادلیقدان آدم آغلار، بونی ییلیری هامی!
آغلایر - آلدادانق چونکه بونگه غلامی
اوتاندر یول، نه که مللاری حنا آدامی
یلمه ییرسکی بو میمون - قزرا - باغلار - ایچون!

قلش آغلانسا، بیر آی هله - او دیش ییلیری
سورودور تکیمی، مسجدله زه زه م چله ییر
کول آتوب کوزلره پرسول جیمی کسلک یوله ییر
اویش او قیریزی جیکیرلره لاغلار، نه ایچون!

سویناه کدیلری کدهده بازار آچاق
اولسان مینت آلاکله، دیه هدیان ساجاجاق
چوق جوروک سوز ساناچاق، باشلاری قیرنوب قپانچاق
قیرخه ییر باشلاری قسا قولاغلار - ایچون!

ایشی، کملی یلانا ایندی بدمی آلداناجاق!
مین ایل توغنی، بنی سفنی سوز ساناچاق!
توگرده ییر کن بوکون عصر، اینره آگلان قاناچاق
اولاسن تونگه، باغوش، بابا لغلار نه ایچون!

ایبا، آغلار امام باقوت ایندیله - اولور!
خلفمز، مسجدی یوق - مکشی یله - اولور!
مانه، تیزجه عسکر کیدیشه - اولور!
بانوب جینه سئلگ بر باغلار نه ایچون!

ده گم سین کوهه خزانه چوماغلار نه ایچون!
اوتانمیرلار یوموروقلار، شاللاغلار - ایچون!

کیلیز

هر دم بر!

قیدلر ده، الله اولئر کیزه رحمت
ایلسون رحمت لیک نه تم برمل چکرده
و میهر دیکه آدم امانه آغلایه هر دم
بر آتیرا فالش یزیدمه فراموش ایند
ملی ده، محلی غزینلرک برینده، بر نیجه
معلمار حقتده محترم بولدانلاردان بر-
یسی طرفدن بر قرقه بازلشمتی. سو-
گره اوبارده سولبد، یازیلدی وعیات
بر قوسبون سجلی که بو سئلانی تحقیق
ایلسون، دوشور داندیمی معلمار مقصدلر!
دوشور داندی! چار زامته اولدینی کسی
معلمار شاگردلری شاپلاقلورلار، بالیکه
یله شلرایسده بوخدر، البته سیلمه تحقیق
ایلدیلدنگن سوگر، بو یارده سئلانق
ویریلر، بزده سئلنه عالم اولاریق. اما
یوراده من اینشورم بر آژ بزیدده آغلام،
اوکون بر عدد زین خیلایق ایله
قومو سیت کورجه سندن کچیردم، گو-
ردوم یوراده بر چوق طلبلر
دورسشتر.

آروداده، اوله جوان دارانداز دکل
ایدی که اوزاغدان طلبلر اوندان طوطوب
چی که ایملر - اما بو طلبلردن بریسی
ایلمی بر یوب کمال ادب ایله باشلادی،
آی - آری بارینشا یازلوسا
سانوی ساری ایدیت موزنو؟
چانودوت ووقتا قویم هایدا
تودی، سودی، خوذیت موزنو؟
منم ایله برابر کیدین مانتوقا اوروس
مانتوقاسی ایدی، بو بر باغی ده روسجه
دینلیدنگن بردن قایتدی وطلبه آتیدی که
«آختی خاله!» آغا بو سوز آردواک
آغزیندن چیقلش برده کوردوم همان
منم بو آردواده بر عدد شاللاقی وارد
ایلدی لاپ میسسی ویردی،
منی بو قرقه چوقده تنجه مالدادی.

چونکه یله تودی، سودی خادیت مو-
زنلری چوق کورسشم. اما باوجود این
من طلبه دیدیم که عزیزیم سز بو سئلگ
کولسی سکر و گلجیگه خلنگ ایدینی
سز مده، سز کرک بزیم کمی دالی فالشاره
تریه ویرمسکر اما سن بوکون اورتاتک
توی آغلان زامتی بووازد حاملی کورچه ده
بو یله خوئیلاقق ایندنه اوند قویایداتک
سوزک وارد.
بو منم جوابیده بو فرمایشی ایلدی:
«نه دیوردم آغز بورنگ قاناماش بولیک
دوز کیدیم سز یوقه بو سکتیده منم بر
شاقم وار چاشیرارام الحمدی نه ازر
اوخوداره».

دیدیج یالاسن دوز دیورسن حضرتک
شانی اوندنه اجددی!
من یورادان آری یارب چیدیم مکئی
کوردوم تانیمش تر برونسور اورداه
دایوب، زبان چال ایله بو قهقهه دینی
اوگا عرض ایلدیم دبدیکه آی رحمت-
لیگون اولتی سن نه قویوب نه آقار-
برسان.
من کلوب سنفقه طلبلره درس ویر
دیکمه برده کوردیم حیر و موزو باشلادی
منم درسی دایا دیروب باشلادیلر ایشک
ییلی سندرما اویانامنه. منده مجبور او-
لورام که بونلار بو واجب سئلنی تر-
دیکدن سوگره درسه وارد اولام،
اگر اولاد کورچه شاللاق سئلنه
باقرلاره باخود گان کیدین خاننلاره
قینچایرلاره و قیز اوسته بربرلری ایله
پنجاهلایر لارسه کوب ندرار انشاء الله بونلار
یک کیشی اولدیندان سوگره عتله گلرلر.
دیدیم - نه دهمیرسکه!!

هر دم برچی

یلدی بوش

کوز زلیکجه هیچ سوز یوقدر، کیشلره
ناسیدر. کیدیلردن و اینجیلردن اولان
طلبلره اون فالش کذش ایدیلر.
کمال احترام ایله: «لیورس» مهما
نخانه سی! اداره مدبری: لهوون.

حسب حال

بوندان اولده بنیم وار ایدی برچوق نو کرم
ایکتی اولاغلار ایله دولوشدی دور بریم
ملیون پارلر. وارمشیدی سیم ویزدیم
قالیشیم جولده بوکون باشاق ایچون
یوقدی بریم

گون گوندن چوقلور ونج غمده درسم
اکسمیدی بئی واقعه تولا دی دریم

چکمه آلتی قویبدر. پارمی یوقدر ایدام
اویوبان باشفته قویدی بئی قانچی مادام
اوتنی اوله ساتوردی بیکه بر کی قادم
یلدی سو ایندی کسی کوردی بئی هیچ زام
شده ی چول ایقیشیک اوجده یوق ایچون
توی بالیقده قوالدر کیری دوتور کوریم

بوندن اول ایدام قویبدر ایدم آتک مهل
خون دلدر بیک شده منم آتک بیل
ساحب عزت ایکن آخرم اولدی اردل
قویدی پس کولتره ایوازه منم بخت دغل
واردی کچیجده منم نزد غمور داندیم
شده بر حالده منم باشه چیقش نو کرم

شاهدن آرتیق ایدم وار ایدی کوشکوم خزم
قانت، طاش خجیرتک اوستی قیزیلدان وزنه
کسدردم باشی کریم کالج باشه دتم
قدرتم یوقدی منم شده دیدم که او
گوزلردن نو کوردی صبح سائلک ترم
اشخان بسدی بکایاده انی! حکرم.

آغچه قاناد

آغاج باشدا

بو کولتره قویا کدیلریندن بیر
بو یوک دسه کندی باکوبه فوربان قویونی
ساناقا کیزلر، مجور اولورسا کچه
بو تارلاقلوی باراینه دوشور، کوردورلر که
بیر آجایک باشندان آدم سی کلبیر!
دایبشیر، اوخوبور و بیز چوق آدامدا
باشلانی بوخاری دوتوب اوا تاناشا
ایدیرلر. آجایق کدیلر نه قدر دفته
الربنی کوزلرینک اوسته قویوب، بالک
قلارنک دالی قالدیروب باخوب کوز
کوردیرلر سده بر شی (آدام) کورد-
یلیرلر. یله مصاحت کوردورلر که کیدوب
ساج گوزو اینشیدا اوشونای یایوب
نشان ایلدیلر.
تلفر ایچی.

«خانم افندی»

باکوڊ بر جوق سڳک و ملاف و تشکيللاڌاری وارهه که، همنه غزنه ناره اوله ایلایه باشی وپس طرفی یازبور، آجانی که 33 جیبی شورا سڳکی ناوٹ کوجا ناره ساواشان شاگردی و نده اوٹ 3 نئی غروندا درس ویزنا جلد قیات مدهم ی کوهه ناک باينا دوشومور کچن کوهه کوهه ادارهه اوتوروب بو بارده برک فکرتلر ديسکه کوردوم بر سڳک طالبی (سزنده یوزی فالقیدر) اذن ایستوب ایجری گیردی، بو گویتن فکرلر ديسکه مسته اوتودواجی مدهان فوردومور.

طالبه ديسمن فکریسی قاش ایدی، بر آرز یوزمه دفت ايله باغماندا سوگرا ديسکه: نه فکر ایدریسنگر؟ ديدیم بزم 33 جی شورا سڳکی خنده فکر- لئوم، ديدیم من ايله اوراٹک طالبی، بو سوز منی ایزون درجهه سه ويندیری نیز قیچ ایزون بر ستول کير- دوب اگلشمستی خاطر ایندیم، نیز اگله شتم سوگرا بر آرز اوبان بويا باخوب کيسه اوٹ سوزلری ایشینجه سڳکی یین اینیکدن سوگرا باشلاي دی- نشافا:

بیزم سڳکيه برغر سلم وار اوزيمه قزاقبیر، بوٹک طالبلر ايله رفتاری اولد

شعر

شمتاک بدی گونی باغلی اولور.
داغلاک ائی که نه کی،
بربر... اوراده، کيسهک ايجون قانديلر.
برقوب وار، قلوب داشاندا محکمور.
ایچریسه برمدیر وار، برستوروزوار.
برده قانلر هر شی که مبر.
باش بریوزلار
آرودارلار قلوبک دالده.
حششی و آهش، یه زهکی زانده
اوتاقلا «آهش» اوتوبورلار.
هر کون بوردا
«بریس»
«بر سی

لیمون دانی

کجهه دیرلیک آدلی برقوقونرانیف اولدیشی هامو با معلومدر. بو فوئونه رانیفک بیرینی مانعاسیندا عصاره ملی سالیان حصه نازیک، آریق بیر آزجا اوزون بوزلی داراخان چیشا و چهنسته ییر قدر اوزونیا آغ ساقالی «هویون» آدلی شیرین دالی او قدر خوش واردی. لهون دانی او قدر توش منزه دی آدام ایدی که همیشه بیزم کجبلر اوا لیمون دانی دیرلری.

لیبون دانی 1924نجی ایلده ایشیز ایکن یرلیک فوئونه رانیفه خدمت قبول ایدیلشمی: لیبون دانیلک باشلی آلام ییلر ظاهری جوق خوش منفت ایدی، هر کسی ایلک کجهه اوا مال ساتاشان بوراندا یی، جوق منتریش مانعازانک بانقا خدمتچیلرینن شکایت له بریدیده، لیمون دانی دان ییر گلای گذار ایند- یسیدی، (قید ایندیله که لهون دانی شیمه تحویل ایشدی ملی لهون حسانه آیریش و کینی نیچه ایستمه ساتارش) بو آلام بیزلر آرزولار جوق دیدی فودجی اولورلار.

بولار (آرولار) پواش - پواش لیبون دانی تابورسته دانسانفا باشلا ییرلار: «آق نیز گل منن والا» ديسن بولیمون دانی یزی ديله باندیرر، آبا والاد جوق باهاجیلدر. باغ، بازاردا جورا کیر ییری خصوصی دکاندا فرق بش (45) قیکه وریرلر. آبا لیمون دانی 370کجهه وریر باغنا هر ییر شهه یلدهره، هر تخشیز دانیله لیبون دانیله شیرنی آرتق چیقارش بو یاین کورنلر تخشیز فوسونی، لیبون دانی، لالاری قیتدن آرتینا ساتیبی حالدا الله باقلاسینی دوغروداندا آرزولارک: «آقیز لیون دانی باهاجیلدره گلای گذارلاری دو- غر چیقاشینی».

له ایلمک لیون دانی دردا... چوله توللاق اولانک بیریته دیکه بیرک، ییر باغنا شیمه قویاریق داما اورادا ییره یله خطا ایلهمزه، نوذا اولار لیون دانیلک مکالتی، قوقولوقو.

برجه قانیرام بوبانی نه دیر!

نیچه ایلدیر بر نقر دوستم وار منته نه اولوب دیر که گل باهی اولد! دیرسکه آکیشی، یکه آداسان ایلها شکر آزالا 45 باشک وار، کجهه کوزوگ شمت ناب، مگر بهاتیق او کیدر شرافتی درک من نیچه ایلمک اواره اولدوقوم کهنه مذهبی بر اخوب یون روزلمش کوقه دینته گلوب باش اگم.

نه دیر که: سهویک وار! دیرسکه خوب منن یلکده سهویک اولاجاق سن منی قاندر کوروم، باغ یزنا: قلیرق سیزده قلیرسیز، بر اودوج نوزورق سیزده دوروسوز، بر غعل لیریک سیزده ایزون سوز، بر آدام ایلدا دیرق سیزده اولاد بیزیز، بو وقت دوستم سوزمی کسوب دمی: بزده یالان دانتاش بوخند، دیم آی قداش ای مکر بهاتلیریک فوس اوزیرجی دگلر می! آوزیرجی

ملا عمی هر کسک یلی سریره بو یورودوننجواندا آیشک یاته، بو حرف یلجکبر، «دوتن حسک جابجی دوکانده اینک یی داشنگ قیلار بی پهلادی دیر که غلنی یلتن آیدمی الدی اوتاق غلناغنه، چک حایک، چک حایک آخرده حیوان فیه کلسی پواش چک، کده شک دورن بلغ اوزر کی کجهی، یسقا کورورسن که یازار مسجدهن سوزلاوه بش آئی آدام غلنلور، نوبه ايله بر بر جیکر هر می شک بر یانده آوزر کی گیدور آیلانان سکر، هر دن اوج منات ایکی منات نوز، ایندی او بول لیدان مسجده بجه سه چایز مسجده فوئونه شک ففت نظرنه، سرائی کون باغان مرادی چکدی آرق قشندی که او شاق اولدورسون، شهه اٹک گروانکسی اوج عاب- ییل 2 عیاسی هاشمی، بر دروایت کوزه ایدی که قشاققادیر، چونکه

پاوش چک

فریان براننده فدا اولماق ایجون جوق فوئلار ایولر، آبار یولدر، بلسنه ددرلر، قاتانی یولون شوپلری او کوزلری خجل ایل بر موسودانی هج ایله اوه، لدورسجکوار الله راست سالویکه فرادول کوروب، دوتلری آرون کیشی حمان یولون قولوقجی لاریندان آیشیک قاننده بر وورها دور ایدی که آبا با گونی اییی...

مسجدلک دینه آجیلان من خاه دکا تده شراب سالماسی ایجون مؤظرف ایندیگیز تشناک تیجیسی محرم الحرام آیدنا اعلان ایله یلجکدر نقدر اغراض ایشلیرسه بارول ای چکمدی دیر منه کلپا، مسجد حاموسی برده شراب سل- تیرام پول آیرام، بارورلک بخش موسو- مان قی اولان جاهل لار دان فودلوسی وار.

شو جهر.

تلغراف خبرلری

گومسجای - آباتون کده شورا
سدی، موزدورلار فوئونه 10 منات 70 قیک بوجلو اولان بوزدور قزاق ناسی اولغومان 1927 نجی ایل ستیابر آیدنا تیز خصوصی قش ایله بو 10 منات 70 قیکه آویاده بخش سیدان آیلی اولان سیره کورگه اطاقک قاساسته وریمله مده.

سالیان - شورسولی دائره منده کی
فولوبه ماقیل سوادسز آداملار ایش کوزلری بورولوب آخشانما کار ناخا دومینا اوتوبیر دیلار و تیز وقلری نی کچیبیر یزید. آبرهک 20 سنه ظالم اولدی دائره اسالوقی گلوب قولوب مغزینا تابورسور که تانگوزلر قوروبا نارناخا، دومینا اوتاندا قوبما- هر کس اوتاناق ایستمه کجهه ساعت 10 ندان سوگرا گلوب اوتانین، بو ایشن سوگرا های آدام کمی کیدر توز ایینه، هیچ غزنه اوقوامادا کلیر.

آغدام - کهرزلی کختنده موسی
قهرمان اولغیک اوشاقی کشتند، دوقورلاک درمانلاری مراد اولمقا کورده، هند آخلی محمدقی دوتی کتیرلر، دروش چانان کمی طاسی فوردوب بوتون جیناری خوب، دوتوب ییر دودر که دوله ووروب خته شفا ویرتمش.

کورداهیر - فوئونه رانیف حیث اداره
سدی وقت ایندن سوگرا سدلیک ایجون باقی سولابارلاک و عریضه ویر- نازک باقلازی سولانش قالدی، ییر نیج سنک قش قاتانی هلمه آجیلایوبدر.

شمتجه - کجهه آیدنا ییر دفته نثر
اولون «قیزلی کجهه» مجموعه شک چیرینیجی و ایکیجی نورولاری چوقدان یچنوبدر، فقط هله کده آبونجی و سملریته کونه یلرله یوبدر، دیزلر که 3نجی نوموسی چقاندا هایشی ییر برده کونه درجکلر.

امتحانلار



فوتبلاربك بالدېرشى امتحان ايديره



توربايق قوبوي امتحان ايديره



مكتبه دېشلى امتحان ايديرلر.



چاكېرلا دېرشه (مخراومى) نى امتحان ايديره.